

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα 29/6/2015

Τα ξημερώματα της 27^{ης} Ιουνίου ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας, Αλέξης Τσίπρας, ανακοίνωσε τη διενέργεια δημοψηφίσματος ώστε ο ελληνικός λαός να αποφασίσει για την υπογραφή ή όχι των μέτρων που πρότειναν οι θεσμοί.

Την Κυριακή ο ελληνικός λαός καλείται με δημοψήφισμα να εγκρίνει ή όχι τις μεταρρυθμίσεις και τις νομοθετικές ρυθμίσεις που θα πρέπει να υλοποιήσει η ελληνική κυβέρνηση. Για να το πράξει αυτό θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένος για το περιεχόμενο των προτάσεων αυτών.

Δεν θα πρέπει να υπάρξει ούτε ένας Έλληνας που θα βρεθεί μπροστά στην κάλπη, χωρίς να έχει διαβάσει προσεκτικά το κείμενο των προτάσεων των θεσμών.

Για το λόγο αυτό δίνουμε στη δημοσιότητα την πλήρη πρόταση που παρέδωσαν οι θεσμοί στην Ελληνική Κυβέρνηση (επίσημη μετάφραση από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών):

Μεταρρυθμίσεις για την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος και για τη συνέχεια αυτού.

Εισαγωγή

Αυτό το έγγραφο παρουσιάζει μία πλήρη περίληψη των μεταρρυθμίσεων και των νομοθετικών σχεδίων που θα αναλάβει και θα ολοκληρώσει η ελληνική κυβέρνηση σύμφωνα με τους όρους της Παράτασης της Κύριας Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης της 20^{ης} Φεβρουαρίου. Παρουσιάζεται στους εταίρους της Ελλάδας με στόχο να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση της σημερινής δανειακής σύμβασης, ώστε η Ελλάδα και οι εταίροι της να μπορέσουν να προχωρήσουν στην εγκαινίαση μιας νέας εταιρικής σχέσης και ενός νέου κεφαλαίου για την Ελλάδα, που θα παρέχει φως και προοπτική στο λαό, ιδιαίτερα στους νέους και άνεργους.

Αυτές οι προτάσεις μεταρρυθμίσεων αποτελούν τμήμα μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης τριών πυλώνων, η οποία περιλαμβάνει μία νέα συμφωνία χρηματοδότησης και υποστήριξη από τους Ευρωπαίους εταίρους, με στόχο την ανάπτυξη και τις επενδύσεις. Σε σχέση με τη χρηματοδότηση, η ολοκλήρωση της αξιολόγησης θα ξεκλειδώσει τη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση, που θα επιτρέψει στην ελληνική κυβέρνηση να ανταποκριθεί στις άμεσες υποχρεώσεις της και θα βοηθήσει έτσι τη σταθεροποίηση της οικονομίας. Θα πρέπει, επίσης, να οδηγήσει σε μία διευθέτηση για μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση, κάτι που θα διευκολύνει την

Ελλάδα να αποκτήσει ξανά πρόσβαση στις αγορές με βιώσιμο τρόπο.

Αυτές οι μεταρρυθμίσεις θα απαιτήσουν χρόνο προκειμένου να αποφέρουν καρπούς και, ενώ η μακροπρόθεσμη ανάκαμψη θα χρειαστεί να χρηματοδοτηθεί από ιδιωτικούς πόρους, η έναρξη της ροής των επενδυτικών κεφαλαίων θα χρειαστεί μία αρχική ώθηση. Πρέπει να επιτραπεί στην Ελλάδα να επωφεληθεί από τα ουσιαστικά μέσα που είναι διαθέσιμα μέσω του προϋπολογισμού της Ε.Ε. και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, ώστε να υποστηριχθούν οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες. Για την περίοδο 2007-2013, η Ελλάδα ήταν επιλέξιμη για πόρους ύψους 38 δις ευρώ από τις ευρωπαϊκές πολιτικές, και θα πρέπει να της επιτραπεί να επωφεληθεί από τα εναπομείναντα ποσά αυτού του προγράμματος. Για την περίοδο 2014-2020, περισσότερα από 35 δις είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα μέσω των Ταμείων της ΕΕ και, προκειμένου να διευκολυνθεί η απορρόφησή τους, το Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρώπη θα πρέπει να παράσχει μία πρόσθετη πηγή επενδύσεων, όπως και τεχνική βοήθεια, στους δημόσιους και ιδιώτες επενδυτές, με στόχο τη διαμόρφωση, την προώθηση και την ανάπτυξη εφικτών και υψηλής ποιότητας σχεδίων προγραμμάτων. Αυτές οι επενδύσεις θα βοηθήσουν επίσης το ελληνικό κράτος στη μάχη του κατά της φτώχειας, μέσω της αύξησης της απασχόλησης και της παροχής συνδρομής σε σχέση με τις πρωτοβουλίες κοινωνικής συνοχής. Αντιλαμβανόμαστε ότι η Επιτροπή είναι έτοιμη να υιοθετήσει ένα τέτοιο σχέδιο άμεσα και βασιζόμαστε και στους άλλους θεσμούς της ΕΕ για την υποστήριξή τους.

Η ελληνική κυβέρνηση παραμένει πλήρως προσηλωμένη στο πρόγραμμα που βασίζεται στη δανειακή σύμβαση. Πιστεύει ότι οι πολιτικές του είναι επαρκείς για να επιτευχθούν οι στόχοι που ορίζονται από το πρόγραμμα, και δηλώνει έτοιμη να λάβει κάθε μέτρο που ενδέχεται να καταστεί πρόσφορο για την επίτευξη αυτού του σκοπού, καθώς οι περιστάσεις θα μεταβάλλονται. Οι ελληνικές αρχές δεσμεύονται να απέχουν από κάθε υπαναχώρηση / ανάκληση των μέτρων και από μονομερείς αλλαγές στις πολιτικές και στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα επηρέαζαν αρνητικά τους δημοσιονομικούς στόχους, την οικονομική ανάκαμψη ή την οικονομική σταθερότητα, όπως αυτές αξιολογούνται από τους θεσμούς, σύμφωνα με τη Δήλωση του Eurogroup της 20^{ης} Φεβρουαρίου. Η ελληνική κυβέρνηση θα διαβουλευθεί με τους θεσμούς σχετικά με την υιοθέτηση οποιασδήποτε τέτοιας ενέργειας και πριν από κάθε αναθεώρηση.

Η ελληνική κυβέρνηση θα επιβεβαιώσει την πλήρη δέσμευσή της στην ολοκλήρωση του καταλόγου των μεταρρυθμίσεων μέσω Ψήφου στη Βουλή μέσα σε διάστημα ημερών, για μία απόφαση επί του καταλόγου των μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στην επιστολή αυτή και ενός καταλόγου προαπαιτούμενων

ενεργειών, που θα περιλαμβάνουν την αναγκαία νομοθεσία για τον ΦΠΑ και άλλα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εκπληρωθούν οι συμφωνημένοι δημοσιονομικοί στόχοι.

Αντιμετώπιση της κοινωνικής κρίσης και ενίσχυση της δίκαιης μεταχείρισης στην κοινωνία.

Η οικονομική κρίση έχει έναν άνευ προηγουμένου αντίκτυπο στην ευημερία των Ελλήνων πολιτών. Η πιο επείγουσα προτεραιότητα της κυβέρνησης είναι να παρέχει άμεση υποστήριξη στους πιο ευάλωτους, ώστε να ελαφρύνει το βάρος της οικονομικής κρίσης. Ήδη, ένα πακέτο μέτρων ανθρωπιστικής βοήθειας, που αφορά τις ανάγκες τροφής, στέγης και πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, έχει υιοθετηθεί και έχει τεθεί σε εφαρμογή. Αποτελεί συλλογική μας αποστολή να οδηγήσουμε τους πολίτες ξανά στην απασχόληση και να αποτρέψουμε την παγίωση της μακροχρόνιας ανεργίας. Οι Αρχές, συνεργαζόμενες στενά με τους Ευρωπαϊούς εταίρους, θα θεσπίσουν μέτρα για την απασχόληση 50.000 ατόμων, με ιδιαίτερη στόχευση στους νέους, τις γυναίκες, τους ηλικιωμένους και τους μακροχρόνια άνεργους.

Μία δικαιότερη κοινωνία θα απαιτήσει από την Ελλάδα να βελτιώσει το σχεδιασμό του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, έτσι ώστε να υπάρχει ένα γνήσιο κοινωνικό δίκτυο ασφαλείας, που θα παρέχει τους εν ανεπαρκεία πόρους σε εκείνους που έχουν περισσότερο ανάγκη. Η ελληνική κυβέρνηση θα λάβει μέτρα για την ανακούφιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στα πιο ευάλωτα τμήματα του πληθυσμού και θα βελτιώσει το κοινωνικό δίκτυο ασφαλείας. Δεσμεύεται να εγκαινιάσει μία ολοκληρωμένη Μελέτη Αξιολόγησης του Συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, που θα περιλαμβάνει τα οικογενειακά επιδόματα, τα επιδόματα αναπηρίας, με τη βοήθεια της Παγκόσμιας Τράπεζας, η οποία θα ολοκληρωθεί έως τον Οκτώβριο του 2015, με στόχο να παράγει ετησίως εξοικονόμηση ύψους ½% του ΑΕΠ, που θα χρησιμεύσει ως βάση για τον επανασχεδιασμό ενός στοχευμένου συστήματος κοινωνικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανόμενης και της σταδιακής εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, τον Ιανουάριο του 2016. Οι Αρχές σχεδιάζουν να επωφεληθούν από τη διαθέσιμη τεχνική βοήθεια από τους διεθνείς οργανισμούς.

Διασφάλιση βιώσιμων δημόσιων οικονομικών που υποστηρίζουν την οικονομική ανάπτυξη και την εργασία

Η πρωτοφανής δημοσιονομική προσαρμογή των πρόσφατων ετών απαίτησε τεράστιες θυσίες από την Ελλάδα και τους πολίτες της. Τα δημόσια οικονομικά έχουν αποκτήσει πλέον μια περισσότερο βιώσιμη βάση, σε σύγκριση με την περίοδο προ κρίσης, παρότι η Ελλάδα βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα πρωτογενές έλλειμμα που ανέρχεται περίπου στα 2/3 του ΑΕΠ της το 2015, ελλείψει εφαρμογής πρόσθετων

μέτρων. Η δημοσιονομική προσαρμογή στηρίχθηκε επίσης στη δραματική κλιμάκωση των περικοπών των δημοσίων επενδύσεων και υπηρεσιών, που θα πρέπει να ομαλοποιηθούν σταδιακά προκειμένου να είναι βιώσιμη η δυναμική της οικονομικής ανάπτυξης. Επιπλέον, το βάρος της δημοσιονομικής προσαρμογής επωμίστηκαν περισσότερο ορισμένες κοινωνικές ομάδες, και ιδιαίτερα οι εργαζόμενοι. Αυτό είναι κάτι που θα διορθωθεί με τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και την εξάλειψη της φοροδιαφυγής και των φοροαπαλλαγών και των ειδικών προνομίων που έχουν προστατεύσει συγκεκριμένες ομάδες φορολογουμένων από τη δίκαιη συμμετοχή τους στη νομή των βαρών της δημοσιονομικής προσαρμογής.

Οι ελληνικές αρχές δεσμεύονται ότι θα διασφαλίσουν τη δημοσιονομική βιωσιμότητα και ότι θα επιτύχουν, μεσοπρόθεσμα, μεγάλα και βιώσιμα πρωτογενή πλεονάσματα που θα μειώνουν σταθερά το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ και που θα είναι αντίστοιχα με τα πρωτογενή πλεονάσματα άλλων οικονομιών της Ευρωζώνης που έχουν υψηλά επίπεδα δημοσίου χρέους. Η πορεία επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων συνάδει με τους αναμενόμενους ρυθμούς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, καθώς αυτή ανακάμπτει από τη βαθύτερη ύφεση που έχει καταγραφεί στην ιστορία της. Προκειμένου να καταστήσουν σαφή τη δέσμευσή τους για αξιόπιστες δημοσιονομικές πολιτικές, οι ελληνικές αρχές θα εφαρμόσουν τις ακόλουθες διαρθρωτικές δημοσιονομικές μεταρρυθμίσεις:

- Με ημερομηνία έναρξης εφαρμογής την 1η Ιουλίου, θα υιοθετήσουν ένα συμπληρωματικό προϋπολογισμό για το 2015 και μια μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική για την περίοδο 2016-2019 που θα υποστηρίζεται από ένα μεγάλο και αξιόπιστο πακέτο μέτρων
- Θα ακολουθήσουν μία νέα δημοσιονομική πορεία που θα θέτει ως στόχο την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος σε ποσοστό 1, 2, 3 και 3,5% ως ποσοστό του ΑΕΠ, για τα έτη 2015, 2016, 2017 και 2018 και εξής, αντιστοίχως.
- Η δημοσιονομική αυτή στρατηγική θα βασιστεί σε παραμετρικά μέτρα, συμπεριλαμβανόμενης και της ευρείας απλοποίησης του συστήματος του ΦΠΑ, που θα οδηγήσει σε επιπρόσθετα φορολογικά έσοδα σε ποσοστό 1% του ΑΕΠ και της διαρθρωτικής μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος, με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση 1% του ΑΕΠ εντός του 2016. Θα υπάρξει και ένα πρόσθετο συμπληρωματικό πακέτο παραμετρικών μέτρων, συμπεριλαμβανόμενων και των μεταρρυθμίσεων που έχουν ήδη καθυστερήσει πολύ να εφαρμοστούν και αφορούν την εξάλειψη της φοροδιαφυγής και τον περιορισμό των δαπανών που αφορούν τομείς όπως η άμυνα και οι επιδοτήσεις, τομείς στους οποίους είναι δυνατή η επίτευξη

περαιτέρω εξοικονόμησης.

Τα παραμετρικά δημοσιονομικά μέτρα θα ενισχυθούν επιπλέον από ένα ευρύ φάσμα διοικητικών δράσεων προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανεπάρκειες σε φοροεισπρακτικό επίπεδο και σε επίπεδο εφαρμογής της φορολογικής νομοθεσίας: αυτά τα μέτρα θα απαιτήσουν κάποιο χρόνο προκειμένου να αποδώσουν καρπούς, ωστόσο αναμένεται ότι θα παρέχουν σημαντική απόδοση σε δημοσιονομικό επίπεδο, καθώς θα τίθενται σταδιακά σε εφαρμογή.

Η ελληνική κυβέρνηση θα εποπτεύει τους δημοσιονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανόμενων και των πιθανών δικαστικών αποφάσεων, και θα βρίσκεται σε ετοιμότητα για τη λήψη αντισταθμιστικών μέτρων, αν παραστεί ανάγκη, προκειμένου να επιτευχθούν οι δημοσιονομικοί στόχοι.

Μεταρρυθμίσεις στο ΦΠΑ

Η Ελλάδα διαθέτει ένα ιδιαίτερα κατακερματισμένο σύστημα ΦΠΑ. Ως τμήμα της δέσμευσής τους να επιφέρουν βελτιώσεις στην είσπραξη του ΦΠΑ, οι Αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία που θα μεταβάλει τις παραμέτρους προκειμένου να διευρύνει σημαντικά τη φορολογική βάση με βασικό συντελεστή 23%, όπου θα συμπεριλαμβάνονται και τα εστιατόρια, τα ξενοδοχεία και οι υπηρεσίες εστίασης. Απηχώντας την ανάγκη για την προστασία του διαθέσιμου εισοδήματος των κατώτερων και μεσαίων νοικοκυριών, θα υπάρχει ένας μειωμένος συντελεστής 13% που θα καλύπτει ένα περιορισμένο αριθμό αγαθών, συμπεριλαμβανόμενης και της ενέργειας, των βασικών αγαθών διατροφής και των υπηρεσιών ύδρευσης (και αποχέτευσης). Θα ισχύσει επίσης ένας υπέρ – μειωμένος συντελεστής 6% για φαρμακευτικά προϊόντα, βιβλία και θέατρα. Ως μέρος των προσπαθειών για την προαγωγή της φορολογικής δικαιοσύνης, η μεταρρύθμιση θα απαλείψει τις εκπτώσεις, συμπεριλαμβανόμενων και των νησιών, θα εξορθολογίσει τις φοροαπαλλαγές και θα αυξήσει τις φορολογικές επιβαρύνσεις στην ασφάλιση. Αυτές οι νομοθετικές μεταβολές των παραμέτρων, που θα παράγουν φορολογικά έσοδα αρχής γενομένης από τον Ιούλιο του 2015, με μια αναμενόμενη αύξηση της τάξης του 1% ως ποσοστό του ΑΕΠ, υποστηρίζονται και από διοικητικά μέτρα που αποβλέπουν στην πάταξη της φορολογικής απάτης και την αύξηση της συμμόρφωσης. Η αύξηση του συντελεστή ΦΠΑ που περιγράφεται παραπάνω δύναται να αναθεωρηθεί στο τέλος του 2016, υπό τον όρο ότι θα προκύπτουν ισοδύναμα επιπρόσθετα έσοδα από τα μέτρα που θα ληφθούν για την πάταξη της φοροδιαφυγής και τη βελτίωση της εισπραξιμότητας του ΦΠΑ. Οποιαδήποτε απόφαση για την αναθεώρηση θα λαμβάνεται κατόπιν διαβούλευσης με τους θεσμούς.

Μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού/ συνταξιοδοτικού συστήματος

Οι μεταρρυθμίσεις στο ασφαλιστικό/ συνταξιοδοτικό σύστημα κατά τα έτη 2010 και 2012 βελτίωσαν συνολικά τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, το οποίο, κατά το παρελθόν, ήταν κατακερματισμένο και δαπανηρό και δημιουργούσε δυσβάσταχτα βάρη για τις επόμενες γενιές. Ωστόσο το συνταξιοδοτικό σύστημα εξακολουθεί να απαιτεί σημαντικές χρηματοδοτικές μεταβιβάσεις, σε ετήσια βάση, από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Επιπλέον, πολύ πιο θαρραλέα και φιλόδοξα μέτρα απαιτούνται προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι υφιστάμενες διαρθρωτικές προκλήσεις και οι επιπρόσθετες επιβαρύνσεις του συστήματος λόγω της οικονομικής κρίσης, καθώς οι εισφορές έχουν μειωθεί εξαιτίας των υψηλών ποσοστών της ανεργίας ενώ, ταυτόχρονα, οι πιέσεις για δαπάνες έχουν αυξηθεί λόγω της πρόωρης συνταξιοδότησης πολλών πολιτών. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα αυτά, οι ελληνικές αρχές έχουν δεσμευτεί να εφαρμόσουν πλήρως τις μεταρρυθμίσεις του 2010 και του 2012 και να προχωρήσουν σε περαιτέρω μεταρρυθμίσεις, σε δύο φάσεις.

Ένα πρώτο πακέτο μέτρων θα υιοθετηθεί αμέσως, στοχεύοντας στο 1% του ΑΕΠ από την επιπλέον ετήσια εξοικονόμηση, από το 2016. Ο δημοσιονομικός αντίκτυπος αυτών των μέτρων, όπως παρατίθενται στη συνέχεια, αναμένεται να γίνει μεγαλύτερος το 2017.

Με αυτούς τους στόχους, οι Αρχές πρόκειται να:

- θεσπίσουν νομοθεσία προκειμένου να δημιουργήσουν ισχυρά αντικίνητρα για την πρόωρη συνταξιοδότηση, με την αναπροσαρμογή των επιβαρύνσεων γι' αυτή την περίπτωση και με τη σταδιακή κατάργηση κεκτημένων δικαιωμάτων ως προς τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης και την πρόωρη συνταξιοδότησης και τη σταδιακή προσαρμογή του ορίου των συνταξιοδοτήσεων στην ηλικία των 67 ετών ή των 62 ετών με 40 χρόνια υπηρεσίας και καταβολής εισφορών, έως το 2022, που θα ισχύουν ανεξαιρέτως για όλους τους συνταξιοδοτούμενους (εξαιρουμένων όσων εργάζονται σε βαρέα επαγγέλματα και των μητέρων παιδιών με αναπηρία), με ισχύ μετά τις 30 Ιουνίου του 2015. Οι αποχωρήσεις από το ταμείο κοινωνικής ασφάλισης θα επισύρουν ετήσια επιβάρυνση για όσους επηρεάζονται από την επιμήκυνση των ηλικιακών ορίων συνταξιοδότησης, που θα ισοδυναμεί με 10 ποσοστιαίες μονάδες, πλέον της ισχύουσας επιβάρυνσης του 6%.
- ενσωματώσουν στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ), όλα τα επικουρικά συνταξιοδοτικά ταμεία και να διασφαλίσουν ότι, αρχής γενομένης από την 1^η Ιανουαρίου 2015, όλα τα επικουρικά ταμεία θα χρηματοδοτούνται μόνο εξ ιδίων πόρων

- βελτιώσουν τη στόχευση των κοινωνικών συντάξεων, αυξάνοντας τη σύνταξη ανασφάλιστων του ΟΓΑ
- εξαλείψουν σταδιακά το κοινωνικό επίδομα (ΕΚΑΣ) για όλους τους συνταξιούχους, έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2019. Αυτό θα ξεκινήσει άμεσα σε ό,τι αφορά το ανώτερο 20% των δικαιούχων, ενώ οι τεχνικές λεπτομέρειες της σταδιακής κατάργησης θα συμφωνηθούν με τους θεσμούς
- αυξήσουν τις εισφορές υγείας που καταβάλουν οι συνταξιούχοι σε 6% κατά μέσο όρο, και να τις επεκτείνουν στις επικουρικές συντάξεις
- καταργηθούν σταδιακά όλες τις χρηματοδοτούμενες από το κράτος εξαιρέσεις και να εναρμονίσουν τις εισφορές σε όλα τα ασφαλιστικά ταμεία με αυτές που ισχύουν στο ΙΚΑ, από την 1^η Ιουλίου 2015
- καθλώσουν τις εγγυημένες σε μηνιαία βάση συνταξιοδοτικές εισφορές, σε ονομαστικούς όρους, έως το 2021
- παρέχουν στα άτομα που συνταξιοδοτούνται μετά τις 30 Ιουνίου 2015 μόνο τη βασική, εγγυημένη, αναλογική και στη βάση ελέγχου των πόρων σύνταξη, μετά τη συμπλήρωση του νομίμου ορίου συνταξιοδότησης, που σήμερα είναι στα 67 έτη

Για την ολοκλήρωση του πακέτου, οι Αρχές θα προχωρήσουν, σε δεύτερη φάση, σε νέες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις, με στόχο να εγκαθιδρυθεί ένας στενότερος δεσμός ανάμεσα στις εισφορές και στις παροχές και την ενοποίηση όλων των υπόλοιπων ταμείων. Κατά το σχεδιασμό αυτών των μεταρρυθμίσεων, η κυβέρνηση θα διασφαλίσει ότι το βάρος της προσαρμογής θα είναι δίκαιο, ώστε να διασφαλίζεται ότι πιο ευάλωτα νοικοκυριά θα προστατεύονται, και ότι δεν θα μετακυλιστούν υπερβολικά βάρη στις επόμενες γενεές. Επίσης, θα διασφαλίσει ότι θα υπάρχει σαφής σχέση ανάμεσα στις εισφορές και τις παροχές, ώστε να δοθούν κίνητρα για τη δηλωμένη εργασία και το μακρύτερο εργασιακό βίο. Γι' αυτό το σκοπό, οι Αρχές θα νομοθετήσουν έως τον Οκτώβριο του 2015 ώστε να τεθούν σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2016: (i) ειδικά σχεδιασμένες και παραμετρικές βελτιώσεις ώστε να υπάρξει στενότερη σχέση ανάμεσα στις εισφορές και τις παροχές (ii) θα διευρύνουν και θα εκσυγχρονίσουν τη βάση εισφορών και σύνταξης για όλους τους αυτοαπασχολούμενους, συμπεριλαμβανόμενης και της μετάπτωσης από το τεκμαρτό στο πραγματικό εισόδημα, που θα υπόκειται σε κανόνες ελάχιστων απαιτούμενων εισφορών και (iii) θα διευρύνουν και θα εξορθολογίσουν όλα τα διαφορετικά συστήματα για την παροχή της βασικής, εγγυημένης, αναλογικής και επί τη βάση ελέγχου των πόρων σύνταξης, λαμβάνοντας υπόψη τα κίνητρα που έχουν θεσπιστεί για την εργασία και τις εισφορές, (iv) τα κύρια στοιχεία για την ολοκληρωμένη

ενοποίηση των ασφαλιστικών ταμείων, συμπεριλαμβανόμενης και της εναρμόνισης όλων των κανόνων και των διαδικασιών για τις εισφορές και την παροχή συντάξεων, σε όλα τα ταμεία. ν) θα καταργήσουν όλους τους φόρους υπέρ τρίτων στη χρηματοδότηση των συντάξεων και θα τους αντισταθμίσουν με τη μείωση των παροχών ή την αύξηση των εισφορών, σε συγκεκριμένα ταμεία, με ισχύ από 31 Οκτωβρίου 2015 και νι) θα εναρμονίσουν τους κανόνες απονομής σύνταξης του ΟΓΑ με αυτούς των υπολοίπων Ταμείων του συνταξιοδοτικού συστήματος, με αναλογικό τρόπο, εκτός και αν ο ΟΓΑ συγχωνευτεί με άλλα Ταμεία. Αυτό θα γίνει με την πλήρη συμφωνία των θεσμών. Οι Αρχές θα διαβουλευτούν με τους κοινωνικούς εταίρους και θα συνεργαστούν με την Ομάδα Εργασίας για τη Γήρανση του Πληθυσμού (Ageing Working Group) της ΕΕ.

Η ενοποίηση των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης θα ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2017. Το 2015 η διαδικασία θα ενεργοποιηθεί μέσω νομοθετικών παρεμβάσεων, προκειμένου το ασφαλιστικό σύστημα να ενοποιηθεί σε μία ενιαία ενότητα έως το Δεκέμβριο του 2015 και να ολοκληρωθεί η λειτουργική του ενοποίηση έως το τέλος του Δεκεμβρίου 2016. Θα υποστηριχθούν ενεργά περαιτέρω μειώσεις στα λειτουργικά κόστη, σε συνδυασμό με αποτελεσματικότερη διοίκηση των πόρων των Ταμείων και επιπρόσθετα με την εξισορρόπηση των αναγκών μεταξύ των προνομιούχων και των μη προνομιούχων Ταμείων. Ο ασφαλιστικός νόμος θα κωδικοποιηθεί εντός του 2016, προκειμένου να ανταποκρίνεται στο νέο σχήμα οργάνωσης του νέου και πιο ενοποιημένου ασφαλιστικού συστήματος. Τέλος, η κυβέρνηση θα υιοθετήσει όλη την απαραίτητη νομοθεσία προκειμένου να αντισταθμίσει πλήρως το δημοσιονομικό αποτέλεσμα που θα προκύψει από την εφαρμογή των πρόσφατων αποφάσεων του ΣΤΕ σχετικά με τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση του 2012.

Παράλληλα με τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, θα καταρτιστεί μία Μελέτη Αξιολόγησης του Συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, προκειμένου να διασφαλιστεί η δικαιοσύνη στις διάφορες μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις.

Οι θεσμοί είναι προετοιμασμένοι να συνυπολογίσουν και άλλα παραμετρικά μέτρα εντός του συστήματος συνταξιοδότησης, με ισοδύναμα αποτελέσματα, προκειμένου να αντικατασταθούν κάποια από τα μέτρα που προαναφέρονται, λαμβάνοντας υπόψη την επίδρασή τους στην οικονομική ανάπτυξη και με την προϋπόθεση ότι αυτά τα μέτρα θα παρουσιαστούν στους θεσμούς κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού τους και ότι θα είναι επαρκώς συγκεκριμενοποιημένα και ποσοτικοποιημένα και, στην περίπτωση που κάτι τέτοιο δεν ισχύσει, η βασική επιλογή είναι αυτή που περιγράφεται παραπάνω.

Επιπρόσθετα παραμετρικά δημοσιονομικά μέτρα.

Η κυβέρνηση θα υιοθετήσει, συμπεριλαμβάνοντάς τα σε συμπληρωματικό προϋπολογισμό, πρόσθετα παραμετρικά δημοσιονομικά μέτρα τα οποία θα επηρεάσουν θετικά, με βιώσιμο τρόπο, τα δημόσια οικονομικά. Σ' αυτά τα μέτρα θα περιλαμβάνονται τα εξής:

- εξάλειψη των δυνατοτήτων φοροαποφυγής (π.χ. με περιορισμό του ορισμού του αγρότη), λήψη μέτρων για την αύξηση του φόρου εισοδήματος επιχειρήσεων το 2015 και απαίτηση 100% προκαταβολής φόρου για το εταιρικό εισόδημα, καθώς και για το ατομικό εισόδημα ελευθέρων επαγγελματιών, μέχρι το τέλος του 2016, κατάργηση της ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης των αγροτών στον κώδικα φορολογίας εισοδήματος, αύξηση της εισφοράς αλληλεγγύης, υιοθέτηση εκκρεμών μεταρρυθμίσεων στους κώδικες φορολογίας εισοδήματος και φορολογικών διαδικασιών και κατάργηση όλων των προστίμων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων
- κατάργηση επιδοτήσεων για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης στο πετρέλαιο κίνησης των αγροτών και καλύτερος έλεγχος των δικαιούχων, προκειμένου να μειωθούν στο μισό οι δαπάνες για τα επιδόματα πετρελαίου θέρμανσης στον προϋπολογισμό του 2016
- μείωση του ανώτατου ορίου των στρατιωτικών δαπανών κατά 400 εκατομ. ευρώ, με μια στοχευμένη δέσμη δράσεων, που θα περιλαμβάνει μείωση προσωπικού και προμηθειών
- αύξηση της εισφοράς αλληλεγγύης το 2015. Μέχρι το Σεπτέμβριο του 2015 επίσης οι Αρχές θα ανασχεδιάσουν τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος για τα εισοδήματα του 2016, προκειμένου να πετύχουν αποτελεσματικότερα την προοδευτικότητα στο σύστημα της φορολογίας εισοδήματος, το οποίο θα απλοποιεί το πρόγραμμα εκπτώσεων στο φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων
- μεταρρύθμιση του κώδικα φορολογίας εισοδήματος προκειμένου να καλύψει, μεταξύ άλλων τη [φορολόγηση κεφαλαίων], τους οργανισμούς επενδύσεων, τους αγρότες και τους αυτοαπασχολούμενους
- αύξηση του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων το 2016 από 26 σε 28%
- καθιέρωση φόρου επί των τηλεοπτικών διαφημίσεων και προκήρυξη διεθνούς δημόσιου διαγωνισμού για την απόκτηση τηλεοπτικών αδειών, με αντάλλαγμα την απόκτηση και χρήση των σχετικών συχνοτήτων
- επέκταση της εφαρμογής του φόρου πολυτελείας στα σκάφη αναψυχής

μήκους μεγαλύτερου των 10 μέτρων και αύξηση του ποσοστού από το 10 στο 13%, με ισχύ από την είσπραξη του φόρου εισοδήματος για το έτος 2014 και εφεξής

- εν όψει οποιασδήποτε αναθεώρησης των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων, προσαρμογή των συντελεστών φορολογίας ακινήτων, αν αυτό είναι αναγκαίο, προκειμένου να διασφαλιστούν τα φορολογικά έσοδα των ετών 2015 και 2016 ύψους 2,65 δις. ευρώ και προσαρμογή του εναλλακτικού κατώτατου ορίου ατομικής φορολογίας εισοδήματος
- κατάργηση της διασυνοριακής παρακράτησης φόρου που θεσπίστηκε με το νόμο για τη ρύθμιση οφειλών (νόμος XXXX/2015) και ανατροπή των πρόσφατων τροποποιήσεων του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ) στο νόμο για τη δημόσια διοίκηση (νόμος XXXX/2015), συμπεριλαμβανόμενης και της ειδικής μεταχείρισης του αγροτικού εισοδήματος (νόμος XXXX/2015)
- εφαρμογή φορολογίας στα ακαθάριστα έσοδα από τυχερά παιχνίδια (gross gaming revenues / GGR) ύψους 30% επί των βιντεοπαιχνιδιών που αναμένεται να εγκατασταθούν το δεύτερο μισό του 2015 και το 2016
- προκήρυξη της διαγωνιστικής διαδικασίας για την έκδοση αδειών 4 και 5G
- αύξηση του συντελεστή φορολογίας χωρητικότητας (tonnage tax) και σταδιακή κατάργηση της ειδικής φορολογικής μεταχείρισης για τον κλάδο της ναυτιλίας
- σχετικά με την υγειονομική περίθαλψη, η κυβέρνηση θα επανακαθορίσει την πλήρη υποχρεωτική συνταγογράφηση δραστικής ουσίας (INN prescription), χωρίς εξαιρέσεις. Θα μειώσει την τιμή όλων των φαρμάκων εκτός πατέντας (off-patent) και των γενοσήμων, καταργώντας τη σχετική ρήτρα. Θα μειώσει τις τιμές των διαγνωστικών εξετάσεων και θα ενισχύσει τις φαρμακευτικές επιστροφές. Θα εφαρμόσει και θα επεκτείνει ως το 2016 το πλαφόν (clawbacks) για τις ιδιωτικές κλινικές, τα διαγνωστικά κέντρα και τις φαρμακευτικές εταιρείες. Ως το τέλος του Δεκεμβρίου 2015, θα αυξηθεί το ποσοστό των κεντρικών προμηθειών των γενόσημων φαρμάκων και των προμηθειών φαρμακευτικών προϊόντων, κατά δραστική ουσία, από τα νοσοκομεία, σε εναρμόνιση με τους συμφωνηθέντες στόχους και θα λάβει διαρθρωτικά μέτρα αναγκαία για τη διασφάλιση της διατήρησης των δαπανών για το 2016, σε συμφωνία με τα ανώτατα όρια αυτόματων περικοπών (claw-back)

Ως το Σεπτέμβριο του 2015, η κυβέρνηση θα απλοποιήσει το πρόγραμμα των

εκπτώσεων στο φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων. Θα επανασχεδιάσει και θα ενσωματώσει στον ΚΦΕ την εισφορά αλληλεγγύης για τα εισοδήματα του 2016. Θα εκδώσει εγκύκλιο για τα πρόστιμα και θα υιοθετήσει και άλλες εκκρεμούσες φορολογικές μεταρρυθμίσεις. Ως το Νοέμβριο του 2015, οι Αρχές θα εκδώσουν όλη την παράγωγη νομοθεσία για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων των κωδίκων φορολογίας εισοδήματος και φορολογικών διαδικασιών, με ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2016. Επίσης, ως το Νοέμβριο του 2015, οι Αρχές θα κωδικοποιήσουν και θα απλοποιήσουν τη σχετική με τον ΦΠΑ νομοθεσία, εναρμονίζοντάς τη με τον κώδικα φορολογικών διαδικασιών, εξαλείφοντας καταφανή νομικά κενά και μειώνοντας την περίοδο απόδοσης του ΦΠΑ. (Οι Αρχές) θα απλοποιήσουν το καθεστώς της φορολογίας εισοδήματος και θα διασφαλίσουν τη συνεκτικότητα της εισοδηματικής βάσης για τη φορολογία εισοδήματος και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης των μικρών επιχειρήσεων κάτω από το όριο εγγραφής ΦΠΑ.

Μεταρρυθμίσεις φορολογικής διοίκησης

Η ικανότητα είσπραξης φόρων έχει πληγεί από μια μακρά ιστορία πολυδαίδαλης νομοθεσίας, κακής διοίκησης, πρακτικών πολιτικής παρέμβασης και γενναιόδωρων αμνησιών, με χρόνια κακή εφαρμογή. Προκειμένου να αλλάξουν αυτές οι πρακτικές και να βελτιωθεί η κουλτούρα πληρωμής φόρων, η κυβέρνηση δεσμεύεται απαρέγκλιτα να μην θεσπίσει νέες ρυθμίσεις για την καταβολή δόσεων ή άλλη αμνηστία ή άλλες μορφές διακανονισμού, ούτε να επεκτείνει τις ήδη υπάρχουσες ρυθμίσεις.

Οι Αρχές θα:

- θεσπίσουν νομοθεσία για την εγκαθίδρυση μιας ανεξάρτητης φορολογικής και τελωνειακής αρχής, η οποία θα είναι πλήρως λειτουργική ως το τέλος του Ιουνίου 2016 και θα ενσωματώσει όλο το προσωπικό και τις αρμοδιότητες που σχετίζονται με τα φορολογικά και τελωνειακά έσοδα, συμπεριλαμβανόμενου και του ΣΔΟΕ. Ως τον Οκτώβριο του 2015, θα διοριστεί το Διοικητικό Συμβούλιο και θα θεσπιστεί κατά προτεραιότητα παράγωγη νομοθεσία σχετικά με το νόμο για την αυτόνομη αρχή φορολογικής διοίκησης
- προβούν σε άμεση ενίσχυση (σε μόνιμη βάση) των δυνατοτήτων της φορολογικής διοίκησης, ειδικά σε θέματα σχετικά με τη ρευστοποίηση και τη συλλογή φόρων από μεγάλους οφειλέτες και, ως τον Οκτώβριο του 2015, θα ενισχύσουν την Υπηρεσία Μεγάλων Οφειλετών με ειδικευμένους νομικούς συμβούλους για τη βελτίωση της δυνατότητας ελέγχου της βιωσιμότητας του χρέους των οφειλετών αυτών
- εφαρμόσουν μέτρα για τη βελτίωση της είσπραξης φόρων και εισφορών

κοινωνικής ασφάλισης, μέσω της ενίσχυσης εργαλείων εφαρμογής, όπως οι κατασχέσεις. Ως τον Οκτώβριο 2015, θα υιοθετήσουν ένα πλήρες σχέδιο για τη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης, θα εκδώσουν νομοθεσία για την εφαρμογή μέτρων απομόνωσης (quarantine) μη εισπράξιμων χρεών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και θα λάβουν μέτρα για την πλήρη στελέχωση του [Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών](#) (ΚΕΑΟ) καθώς και τη διασφάλιση της πρόσβασής του σε σχετικές πληροφορίες της φορολογικής διοίκησης

- τροποποιήσουν τη νομοθεσία για τις δόσεις προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αποκλειστούν όσοι δεν πληρώνουν τρέχουσες υποχρεώσεις, να θεσπίσουν προϋποθέσεις για τη μείωση των προθεσμιών για όσους έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν νωρίτερα και να θεσπίσουν επιτόκια με βάση την αγορά. Η Υπηρεσία Μεγάλων οφειλετών και το ΚΕΑΟ θα εξετάσουν, ως το Σεπτέμβριο του 2015, τους μεγαλοοφειλέτες με χρέη προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία που υπερβαίνουν το ένα 1 εκ. ευρώ, ώστε να ελεγχθεί η δυνατότητά τους να πληρώσουν και θα αναλάβουν διορθωτικές πρωτοβουλίες
- εντατικοποιήσουν τις δράσεις της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, μέσω ελέγχων σε τραπεζικές συναλλαγές και καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού, ώστε να διαπιστωθεί τυχόν μη δηλωθέν εισόδημα ή πλούτος Ελλήνων φορολογουμένων, με στόχο την είσπραξη μη καταβληθέντων φόρων, μέσω και της πλήρους εφαρμογής του Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών
- λάβουν όλα τα απαραίτητα και αναγκαία μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη δημοσίων εσόδων από διάφορες κατηγορίες, συμπεριλαμβανόμενων και των προστίμων των ΚΤΕΟ, των προστίμων ανασφάλιστων οχημάτων και των τελών από τη χρήση μη αδειοδοτημένων συχνοτήτων
- καταπολεμήσουν το λαθρεμπόριο καυσίμων εισάγοντας, μέσω νομοθετικών μέτρων, διευθετήσεις για τον εντοπισμό δεξαμενών αποθήκευσης καυσίμων (σταθερών ή κινητών), οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά λαθραίων καυσίμων σε όλη την επικράτεια
- υιοθετήσουν μέτρα ώστε να δοθεί προτεραιότητα σε φορολογικούς ελέγχους, στη βάση της ανάλυσης κινδύνου και όχι, όπως συμβαίνει σήμερα, στη βάση της αρχαιότητας (πχ. χρόνος παραγραφής). Η παραγραφή των μη εισπράξιμων χρεών θα υλοποιηθεί μέσω νομοθεσίας που θα εστιάσει στην είσπραξη στις υποθέσεις που είναι πιθανότερο να αποφέρουν έσοδα

- ενισχύσουν την είσπραξη του ΦΠΑ φόρων και την εφαρμογή της νομοθεσίας, μεταξύ άλλων μέσω μέτρων για την καταπολέμηση της κυκλικής φορολογικής απάτης ΦΠΑ (απάτη τύπου carousel). Οι Αρχές θα υποβάλουν αίτηση στην Επιτροπή ΦΠΑ της ΕΕ και θα εκπονήσουν μια αξιολόγηση των επιπτώσεων της αύξησης του ορίου του ΦΠΑ στις 25.000 ευρώ
- προωθήσουν τη χρήση των πρακτικών ηλεκτρονικής πληρωμής, κάνοντας χρήση των Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων της ΕΕ προκειμένου να διευκολυνθεί η υιοθέτηση των πρακτικών αυτών.

Διαχείριση των Δημόσιων Οικονομικών

Οι Αρχές δεσμεύονται να συνεχίσουν τις μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού και ελέγχου των δαπανών, στην εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων οφειλών, στη διαρκή παρακολούθηση της πορείας του προϋπολογισμού και της διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων. Σε συνέχεια των μεταρρυθμίσεων που αφορούν τους κώδικες φορολογίας εισοδήματος και φορολογικών διαδικασιών, οι Αρχές θα θεσπίσουν ένα νέο Ποινικό Κώδικα για τη Φοροδιαφυγή και τη Φορολογική Απάτη.

Οι Αρχές θα υιοθετήσουν άμεσα ένα δεύτερο πακέτο τροποποιήσεων στον Οργανικό Νόμο για τον Προϋπολογισμό (OBL), και θα θεσπίσουν τη σχετική παράγωγη νομοθεσία έως το Νοέμβριο 2015, με ισχύ από 1^η Ιανουαρίου 2016. Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο θα λειτουργήσει πλήρως.

Οι Αρχές θα παρουσιάσουν ένα σχέδιο για την εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, την επιστροφή του φόρου και τις αιτήσεις συνταξιοδότησης έως το τέλος του 2016. Η Κυβέρνηση θα διασφαλίσει τη μεταφορά των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης από τα Ταμεία Κοινωνικής Ασφάλισης στα Ταμεία Υγείας και στα νοσοκομεία, ώστε να εκκαθαρίσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές στον τομέα της υγείας. Έως τον Ιανουάριο του 2016, οι Αρχές θα διενεργήσουν εξωτερικό έλεγχο των πληρωτέων οφειλών του ΕΟΠΠΥ και θα υιοθετήσουν μέτρα για την αντιμετώπιση των συσσωρευμένων οφειλών.

Στον Τομέα της υγείας/πρόνοιας, θα ληφθούν άμεσα μέτρα για α) τον επανακαθορισμό της πλήρους υποχρεωτικής συνταγογράφησης δραστικής ουσίας (INN prescription), χωρίς εξαιρέσεις, β) τη μείωση της τιμής όλων των φαρμάκων εκτός πατέντας (off-patent) και των γενοσήμων, καταργώντας τη ρήτρα για τα

φάρμακα που τιμολογήθηκαν στην αγορά πριν από το 2012, γ) την αναθεώρηση και τον περιορισμό των διαγνωστικών εξετάσεων, προκειμένου να εναρμονιστούν οι δαπάνες με τους νέους στόχους για το αυτόματη περικοπή των προμηθειών (claw-back targets) και δ) την πλήρη είσπραξη του πλαφόν του 2014 για τις ιδιωτικές κλινικές, τα διαγνωστικά κέντρα και τις φαρμακευτικές εταιρίες και την επέκταση της αυτόματης περικοπής της υπερβάλλουσας δαπάνης του 2015 έως το 2016.

Διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας

Οι Αρχές θα υιοθετήσουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της συνολικής χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και θα συνεχίσουν να εγγυώνται την επαρκή ρευστότητα του τραπεζικού συστήματος, σύμφωνα με τους κανόνες του Ευρωσυστήματος (Eurosysteem), μεταξύ άλλων μέσω της τριμηνιαίας υποβολής σχεδίων χρηματοδότησης στην Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου να διασφαλιστεί ο συνεχής έλεγχος και η αξιολόγηση του.

Η ιδιωτική διοίκηση των ελληνικών τραπεζών θα γίνει σεβαστή. Η κυβέρνηση δεν θα παρεμβαίνει στη διαδικασία λήψης καθημερινών αποφάσεων και διοίκησης των τραπεζών, οι οποίες θα συνεχίσουν να λειτουργούν με τις αρχές της αγοράς. Τα μέλη του Δ.Σ. και η ανώτατη διοίκηση θα διορίζονται σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο, την ευρωπαϊκή νομοθεσία και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικότερες προβλέψεις του νόμου για το ΤΧΣ, όσον αφορά στα δικαιώματα των ιδιωτών μετόχων που συμμετείχαν στις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου των τραπεζών. Η ανεξαρτησία του ΤΧΣ θα είναι απολύτως σεβαστή και η δομή της διοίκησής του θα παραμείνει αμετάβλητη. Δεν θα ληφθεί κανένα μέτρο δημοσιονομικής πολιτικής που να υπονομεύει τη φερεγγυότητα των τραπεζών.

Οι ελληνικές Αρχές θα προβούν σε άμεσες ενέργειες για τη μεταρρύθμιση του πτωχευτικού δικαίου των επιχειρήσεων, και του νόμου για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά, κατά τα πρότυπα των βέλτιστων διεθνών πρακτικών, και θα ενισχύσουν τις νομικές ρυθμίσεις για την αφερεγγυότητα, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας ειδικών τμημάτων στα δικαστήρια και θα λάβουν μέτρα για τη μείωση των εκκρεμών υποθέσεων στα δικαστήρια, σύμφωνα με το Νόμο 3869. Θα θεσπίσουν νέο κλάδο ειδικών εκκαθαριστών, χωρίς επαγγελματικό περιορισμό, που θα είναι σύμφωνος με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Θα τροποποιήσουν το νόμο για τον εξωδικαστικό διακανονισμό. Θα εκπονήσουν μια πλήρη στρατηγική για το χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Η στρατηγική αυτή θα έχει στόχο να επιστρέψουν οι τράπεζες σε καθεστώς πλήρους ιδιωτικής ιδιοκτησίας, μέσω της προσέλκυσης διεθνών στρατηγικών επενδυτών, και να επιτύχουν ένα βιώσιμο χρηματοδοτικό μοντέλο μεσοπρόθεσμα.

Οι Αρχές θα προχωρήσουν περαιτέρω στην εκπόνηση και την άμεση εφαρμογή μιας συνολικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση του ζητήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, χρησιμοποιώντας την εμπειρία εξωτερικών συμβούλων, τόσο για την ανάπτυξη όσο και για την εφαρμογή της. Αυτή θα περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός μόνιμου κοινωνικού δικτύου ασφαλείας και μέτρα στήριξης των πιο ευάλωτων οφειλετών, καθώς και ένα προσωρινό μορατόριουμ πλειστηριασμών μέχρι το τέλος του 2015, κάνοντας παράλληλα τη διάκριση μεταξύ εκείνων που επιλέγουν συνειδητά να μην πληρώνουν και των καλή τη πίστει οφειλετών.

Στο πλαίσιο της επόμενης αξιολόγησης θα πραγματοποιηθεί νέα εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών των τραπεζών.

Αγορές εργασίας

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει την αγορά εργασίας και το σύστημα συλλογικών διαπραγματεύσεων, έτσι ώστε να καταστεί η αγορά εργασίας πιο ευέλικτη και αποτελεσματική. Οι αλλαγές αυτές δεν θα ανακληθούν. Οι ελληνικές αρχές δεσμεύονται για την επίτευξη των βέλτιστων πρακτικών στο επίπεδο της ΕΕ, για το σύνολο του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την αγορά εργασίας, μέσω εποικοδομητικού διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους. Η προσέγγιση αυτή δεν θα πρέπει μόνο να εξισορροπεί την ευελιξία και το αίσθημα δικαίου μεταξύ εργαζομένων και εργοδοσίας, αλλά πρέπει, επίσης, να λαμβάνει υπόψη τον πολύ υψηλό αριθμό των ανέργων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, μέσω μιας διαδικασίας διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους, χρησιμοποιώντας την εμπειρία δεξαμενών σκέψης και διεθνών Οργανισμών, όπως ο ΟΟΣΑ και η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO).

Οι Αρχές θα επανεξετάσουν, μέσω διαβούλευσης, το υφιστάμενο πλαίσιο για τις μαζικές απολύσεις, τις εργασιακές σχέσεις και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές στην Ευρώπη. Επιπρόσθετα στοιχεία στην ανωτέρω περιγραφείσα επανεξέταση θα δοθούν από διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανόμενου και του ILO. Έπειτα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας, οι Αρχές θα εναρμονίσουν τα ζητήματα των ομαδικών απολύσεων και των εργασιακών σχέσεων με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ, έως το Δεκέμβριο του 2015. Επιπλέον, οι Αρχές θα αναλάβουν δράση για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των νόμιμων εταιριών, την προστασία των εργαζομένων, όπως και των εισφορών φορολογίας και κοινωνικής ασφάλισης. Έως

τον Οκτώβριο του 2015, οι Αρχές θα επεκτείνουν την επαγγελματική εκπαίδευση και ειδίκευση μέσα στα όρια του Προϋπολογισμού.

Αγορές προϊόντων

Οι ανοικτές αγορές συμβάλλουν ουσιαστικά στη βελτίωση της κοινωνικής δικαιοσύνης, μειώνοντας μονοπωλιακές και προσοδοθηρικές πρακτικές που έχουν σαν αποτέλεσμα υψηλότερες τιμές και χαμηλότερο επίπεδο διαβίωσης. Οι Αρχές θα εντείνουν τις προσπάθειές τους για τη λήψη ουσιαστικών πρωτοβουλιών και μεταρρυθμιστικών προτάσεων, χρησιμοποιώντας την τεχνική εξειδίκευση θεσμών, όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και ο ΟΟΣΑ. Οι αρχές θα νομοθετήσουν ώστε :

- να εφαρμόσουν όλες τις εκκρεμούσες συστάσεις των εργαλειοθηκών I και II του ΟΟΣΑ και, ως τον Ιανουάριο του 2016, τις συστάσεις που προέκυψαν από τη συνεργασία του ΟΟΣΑ με τις ελληνικές αρχές, οι οποίες περιλαμβάνουν ένα φάσμα αγορών προϊόντων και άλλους τομείς δομικών μεταρρυθμίσεων. Οι Αρχές θα συνεργαστούν επίσης με τον ΟΟΣΑ για την αναθεώρηση της Αξιολόγησης Ανταγωνισμού και Διοικητικού Κόστους, έως τον Ιανουάριο του 2016
- να ανοίξουν άμεσα επιλεγμένα κλειστά επαγγέλματα, και τα υπόλοιπα έως τον Οκτώβριο του 2016, καθώς και να φιλελευθεροποιήσουν συγκεκριμένες αγορές, στις οποίες περιλαμβάνονται οι μισθώσεις τουριστικών κατοικιών και οι θαλάσσιες μεταφορές μέσω φερυ μπόουτ
- να εξαλείψουν τις ανταποδοτικές και μη εισφορές υπέρ τρίτων
- να μειώσουν το γραφειοκρατικό κόστος, συμπεριλαμβανόμενων και των οριζόντιων απαιτήσεων αδειοδότησης για τις επενδύσεις και τις δραστηριότητες χαμηλού ρίσκου, σε συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα και να συστήσουν μια διυπουργική νομοπαρασκευαστική επιτροπή. Έως τον Οκτώβριο του 2015 οι Αρχές θα κάνουν βήματα για τη διευκόλυνση του εμπορίου και έως το Δεκέμβριο του 2015 για τη βελτίωση των χρήσεων γης, ενώ έως το Φεβρουάριο του 2016 θα θεσπίσουν συμπληρωματική νομοθεσία σε σχέση με το νόμο περί αδειοδοτήσεων, σε συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα και τις συστάσεις του ΟΟΣΑ σε συγκεκριμένους βασικούς τομείς.

Ιδιωτικοποιήσεις

Οι ελληνικές αρχές δεσμεύονται να εγκρίνουν και να προχωρήσουν ένα φιλόδοξο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων.

Οι Αρχές δεσμεύονται να προχωρήσουν ένα φιλόδοξο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων, η εφαρμογή του οποίου έχει σαν στόχο τη δημιουργία ετησίων εσόδων (εκτός των

τραπεζικών μετοχών) 1,4 δις ευρώ για το 2015, 3,7 δις ευρώ για το 2016 και 1,2 δις ευρώ για το 2017. Οι Αρχές δεσμεύονται για την ιδιωτικοποίηση όλων των περιουσιακών στοιχείων που κατέχει το ΤΑΙΠΕΔ καθώς και για την ολοκλήρωση όλων των κυβερνητικών ενεργειών που εκκρεμούν. Μεταξύ άλλων δράσεων, οι Αρχές θα υλοποιήσουν άμεσα, μη αναστρέψιμα, βήματα για την πώληση των περιφερειακών αεροδρομίων και του Ελληνικού, τη μεταβίβαση των μετοχών που κατέχει το Δημόσιο στον ΟΤΕ στο φορέα ιδιωτικοποιήσεων ΤΑΙΠΕΔ, την ολοκλήρωση των όρων πώλησης των λιμανιών Πειραιά, Θεσσαλονίκης και του διαχειριστή των σιδηροδρόμων, καθώς και για την προώθηση του διαγωνισμού για την επέκταση της συμφωνίας παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών και την πώληση των μετοχών. Για τα θέματα ακίνητης περιουσίας, το ΤΑΙΠΕΔ θα θέσει ετήσιους στόχους εσόδων που θα είναι εναρμονισμένοι με τους γενικούς στόχους εσόδων από τις ιδιωτικοποιήσεις.

Ενέργεια

Οι Αρχές θα υιοθετήσουν τη μεταρρύθμιση για την αγορά φυσικού αερίου και το συγκεκριμένο οδικό χάρτη της, και θα πρέπει να ακολουθήσει η εφαρμογή. Θα υιοθετήσουν και θα εφαρμόσουν τη μεταρρύθμιση στα αποδεικτικά διαθεσιμότητας ισχύος (ΑΔΙ) καθώς και άλλους κανόνες της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, θα αναθεωρήσουν τα τιμολόγια της ΔΕΗ με βάση το κόστος και θα προσδιορίσουν τα προϊόντα ΝΟΜΕ.

Επίσης, οι Αρχές θα συνεχίσουν την εφαρμογή του οδικού χάρτη προς το πρότυπο στόχου της ΕΕ για την ηλεκτρική ενέργεια. Οι Αρχές θα προετοιμάσουν ένα πλαίσιο υποστήριξης για την ανανεώσιμη ενέργεια, την εφαρμογή της ενεργειακής αποδοτικότητας και την επανεξέταση της φορολογίας της ενέργειας. Οι Αρχές θα εκκαθαρίσουν τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του δημοσίου τομέα προς τη ΔΕΗ και θα ενισχύσουν τη χρηματοπιστωτική και λειτουργική ανεξαρτησία του ρυθμιστή ηλεκτρικής ενέργειας. Η κυβέρνηση θα λάβει μη αναστρέψιμα μέτρα (συμπεριλαμβανόμενης και της ανακοίνωσης ημερομηνίας υποβολής δεσμευτικών προσφορών) για την ιδιωτικοποίηση της εταιρείας μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ΑΔΜΗΕ. Έως το Νοέμβριο του 2015, οι Αρχές θα έχουν εισάγει το σύστημα δημοπρασιών ΝΟΜΕ, ενώ θα θεσπίσουν και θα εφαρμόσουν παράγωγη νομοθεσία και κανονισμό για τη μεταρρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου και θα αναθεωρήσει τη φορολογία ενέργειας

Η κυβέρνηση θα ενσωματώσει την Οδηγία 27/2012 για την ενεργειακή αποδοτικότητα και θα υιοθετήσουν ένα νέο σχέδιο για την αναβάθμιση των δικτύων ηλεκτρισμού, με στόχο τη βελτίωση της απόδοσης, την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας και τη μείωση του κόστους για τους καταναλωτές.

Δημόσια Διοίκηση

Οι Αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία για τη μεταρρύθμιση του ενιαίου μισθολογίου που θα εφαρμοστεί από την 1^η Ιανουαρίου 2016, εναρμονισμένη με τους συμφωνημένους μισθολογικούς στόχους, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται η αποσυμπίεση της μισθολογικής κατανομής σε όλο το μισθολογικό φάσμα, σε συνάρτηση με την ικανότητα, την απόδοση και τις ευθύνες του προσωπικού.

Οι πράξεις της παράγωγης νομοθεσίας που απαιτούνται για την εφαρμογή του νέου ενιαίου μισθολογίου, με εγγυημένο αρχικό σημείο τους μισθούς κάθε υπαλλήλου την 31/12/2014, καθώς και η νομοθεσία για τον εξορθολογισμό των ειδικών μισθολογίων, θα υιοθετηθούν έως το τέλος του Νοεμβρίου 2015. Οι Αρχές θα θεσπίσουν ένα ανώτατο όριο για τους μισθούς, στο πλαίσιο του νέου ΜΠΔΣ και του επιπέδου απασχόλησης στο Δημόσιο που συνάδει με την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων και διασφαλίζει την πτωτική πορεία του μισθολογικού κόστους σε σχέση με το ΑΕΠ, έως το 2019. Οι μη μισθολογικές παροχές σε όλη τη δημόσια διοίκηση θα εναρμονιστούν με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ.

Οι Αρχές θα αναθεωρήσουν και θα εφαρμόσουν νομοθεσία για την πρόσληψη διευθυντών και την αξιολόγηση της απόδοσης όλων των εργαζομένων και θα ολοκληρώσουν την πρόσληψη νέων διευθυντών μέχρι το τέλος του έτους. Θα συνεχίσουν να εντοπίζουν παλιότερες υποθέσεις παράνομων προσλήψεων και προσωρινών διαταγών και θα λάβουν κατάλληλα μέτρα επιβολής του νόμου.

Δικαιοσύνη

Οι Αρχές θα νομοθετήσουν και θα εφαρμόσουν το νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως έχει συμφωνηθεί παλαιότερα. Θα προτείνουν περαιτέρω δράσεις για τη μείωση της καθυστέρησης των υποθέσεων στα διοικητικά δικαστήρια και για την υιοθέτηση επιλεκτικής αύξησης των δικαστικών παραβόλων. Οι Αρχές θα συνεχίσουν, επίσης, να έχουν στενή συνεργασία με τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς και την τεχνική βοήθεια για τον εκσυγχρονισμό του δικαστικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων και πρωτοβουλιών στον τομέα της δικαστικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-justice), της διαμεσολάβησης και των δικαστικών στατιστικών.

Καταπολέμηση της Διαφθοράς

Οι Αρχές θα αναβαθμίσουν και θα δημοσιεύσουν ένα αναθεωρημένο Στρατηγικό Πλάνο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ) στα τέλη Ιουλίου. Για το σκοπό αυτό έχει δημιουργηθεί μία ομάδα εργασίας, με τη συμμετοχή εκπροσώπων από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και τη ΓΓ Καταπολέμησης της Διαφθοράς.

Οι Αρχές θα τροποποιήσουν και θα εφαρμόσουν το νομικό πλαίσιο για τη δήλωση

των περιουσιακών στοιχείων και τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και θα θεσπίσουν νομοθεσία η οποία θα θωρακίσει τις έρευνες που αφορούν το οικονομικό έγκλημα και τη μάχη κατά της διαφθοράς από πολιτικές παρεμβάσεις σε μεμονωμένες περιπτώσεις. Θα διασφαλίσουν, επίσης, το σωστό συντονισμό και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ερευνητικών φορέων, μέσω ενός Συντονιστικού Σώματος Οικονομικών Εισαγγελιών και Εισαγγελιών κατά της Διαφθοράς.

Στατιστικές

Οι ελληνικές αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία για την ενίσχυση της διοίκησης και της ανεξαρτησίας της ΕΛΣΤΑΤ και για τη διασφάλιση τη κατάλληλης πρόσβασής της στα δεδομένα της δημόσιας διοίκησης.

Ελλάδα – Χρηματοδοτικές ανάγκες και χρονοδιάγραμμα εκταμίευσης που σχετίζεται με την ολοκλήρωση της πέμπτης αξιολόγησης.

Διαθέσιμοι χρηματοδοτικοί πόροι για το ποσό επέκτασης από την Ευρωπαϊκή πλευρά σε €1,8 δις. από το ΕΤΧΣ, σύνολο €3,6 δις. από τα κέρδη που σχετίζονται με τα προγράμματα SMP και τα ANFA για το 2014 και το 2015 και €10,9 δις. από το πρώην αποθεματικό του ΤΧΣ. Η επέκταση επιτρέπει, επίσης, προστασία για πιθανή υποστήριξη του τραπεζικού συστήματος. Οι προαναφερόμενοι χρηματοδοτικοί πόροι συνοδεύονται και από μια εκταμίευση από το ΔΝΤ. Πριν την εκταμίευση, το ΔΝΤ θα χρειαστεί εφαρμογή όλων των προαπαιτούμενων, συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις χρηματοδότησης με βάθος 12μήνου, διαβεβαιώσεις μέχρι την περίοδο που η Ελλάδα θα μπορέσει να επανακτήσει πλήρη πρόσβαση στις αγορές, με όρους συνεπείς με τη βιωσιμότητα του χρέους και το χρέος να έχει μεγάλες πιθανότητες βιωσιμότητας.

Προκειμένου να λάβουμε υπόψη αυτούς τους περιορισμούς των χρηματοδοτικών πόρων, μια πεντάμηνη επέκταση (μέχρι το τέλος του Νοεμβρίου του 2015) του τρέχοντος προγράμματος είναι εφικτή, κατά τη διάρκεια της οποίας συνολικά €12 δις. οικονομικής υποστήριξης θα παρέχονταν από το ΕΤΧΣ και τη μεταφορά των κερδών που σχετίζονται με το SMP/ANFA, τα οποία θα συνοδεύονται και από μια υποτιθέμενη εκταμίευση €3,5 δις. από το ΔΝΤ. Κατά τη διάρκεια της περιόδου εκείνης αυτοί οι εξωτερικοί πόροι, οι οποίοι θα συνοδεύονται από το Ελληνικό πρωτογενές πλεόνασμα, θα επέτρεπαν να καλυφθούν τα χρεολύσια και η εξυπηρέτηση του χρέους σε σύνολο €14,3 δις., ενώ θα μπορούσε να υπάρξει και εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων οφειλών καθώς και την επανασύσταση κάποιων Κρατικών αποθεματικών.

Προτείνεται επίσης η εκταμίευση της οικονομικής βοήθειας να χωριστεί σε τέσσερις δόσεις οι οποίες θα εξαρτώνται από την προηγούμενη εφαρμογή των νομοθετικών πράξεων, των προαπαιτούμενων και των ορόσημων.

Χρονοδιάγραμμα εκταμίευσης

Η εκταμίευση από το ΕΤΧΣ που σχετίζεται με την πέμπτη αξιολόγηση θα ανερχόταν σε €8,7 δις. και θα εκταμιεύονταν €3,3 δις. κέρδη του SMP. Με δεδομένη την εμπροσθοβαρή φύση των χρηματοδοτικών αναγκών και λαμβάνοντας υπόψη τις προκλήσεις που είναι πιθανόν να αντιμετωπίσουν οι αρχές κατά την εφαρμογή των πράξεων/οροσήμων, προτείνεται να διαιρεθούν οι εκταμιεύσεις σε τέσσερα στάδια, μεταξύ του τέλους Ιουνίου και του Οκτωβρίου. Τα διαθέσιμα €1,8 δις. και μέρος των €10,9 δις που επιστρέφονται στο ΕΤΧΣ από το αποθεματικό του ΤΧΣ θα χρησιμοποιηθούν για εκταμίευση στο δεύτερο μισό του 2015, μετά από

την απόφαση να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής των χρηματικών ποσών.

- Πρώτον, δεδομένης της έντονης ανάγκης του Ιουνίου, θα χρειαστεί να **εκταμιευτούν €1,8 δις από τα κέρδη του SMP για το 2014**, μόλις η Ελληνική Βουλή εγκρίνει, με απόφαση της, τη συμφωνία με τους θεσμούς και υιοθετήσει την πρώτη δέσμη νομοθετικών πράξεων και τα εθνικά κοινοβούλια έχουν συμφωνήσει με την αρχή της εκταμίευσης των κερδών του SMP. Το πλήρες ποσό θα κατατεθεί σε ξεχωριστό λογαριασμό, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες εξυπηρέτησης του χρέους.
- Δεύτερον, **μια πρώτη δόση του δανείου από το ΕΤΧΣ ύψους €4,0 δις. θα χρειαστεί μέχρι τα μέσα Ιουλίου**, αφού πρώτα η Ελλάδα έχει εκπληρώσει μία δέσμη προαπαιτούμενων/ορόσημων στις αρχές Ιουλίου. Αυτή η δόση του δανείου μπορεί να αποτελείται από το υπόλοιπο της εκταμίευσης του προγράμματος του ΕΤΧΣ €1,8 δις., και €2,2 δις. από το ανακατευθυνόμενο απόθεμα του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (HFSF). Από το συνολική πρώτη δόση του δανείου, €3,5 δις. θα εκταμιεύονταν κατευθείαν στον ξεχωριστό λογαριασμό για την κάλυψη των αναγκών εξυπηρέτησης του εξωτερικού χρέους. Τα υπόλοιπα €500 εκ. θα μπορούσαν να εκταμιευτούν σε έναν καινούργιο υπολογαριασμό του Ενιαίου Λογαριασμού του Δημόσιου Ταμείου, ώστε να χρησιμοποιηθούν για πληρωμές για έργα που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ (και στον οποίο η ΕΕ θα διενεργεί τις πληρωμές μετά από τη δημιουργία του).
- Τρίτον, **η δεύτερη δόση του δανείου της τάξεως των €4,7 δις. από το ΕΤΧΣ θα εκταμιευόταν στις αρχές Αυγούστου**, αφού η Ελλάδα εκπληρώσει μια δέσμη προαπαιτούμενων/ορόσημων στα τέλη Ιουλίου. Ολόκληρο το ποσό των €4,7 δις. θα εκταμιευτεί κατευθείαν στον ξεχωριστό λογαριασμό για την κάλυψη των αναγκών εξυπηρέτησης του εξωτερικού χρέους για το μήνα Αύγουστο. Παράλληλα, τα κέρδη του προγράμματος, σχεδόν €300 εκ., για το 2015 θα πρέπει να μεταφερθούν.
- Τέταρτον, **τα κέρδη από τον SMP, ύψους €1,5 δις., θα εκταμιεύονταν τον Οκτώβριο**, αφού η Ελλάδα εκπληρώσει την τελική δέσμη των προαπαιτούμενων/ορόσημων. Ολόκληρο το ποσό θα εκταμιευτεί απευθείας στον ξεχωριστό λογαριασμό για την εξυπηρέτηση των αναγκών του εξωτερικού χρέους. Εφόσον εκπληρωθεί η ανωτέρω προϋπόθεση, η Επιτροπή εικάζει ότι, για το σκοπό αυτό, θα υπάρξει εκταμίευση από το ΔΝΤ, ύψους €3,5 δις., τον Οκτώβριο, αφού η Ελλάδα εκπληρώσει όλα τα προαπαιτούμενα. Επίσης, αναμένεται ότι η Ελλάδα θα μπορούσε να αυξήσει τη χρηματοδότησή της μέσω Εντόκων Γραμματίων του Ελ. Δημοσίου, από

επενδυτές εκτός Γενικής Κυβέρνησης, κατά €2 δις. το Νοέμβριο, αφού υπάρξει συμφωνία με τους θεσμούς. Αυτά θα χρησιμοποιούνταν ώστε να ανατροφοδοτηθεί το αποθεματικό του ΤΧΣ.

Πίνακας: Μηνιαίος χρηματοδοτικός πίνακας για την Ελλάδα Ιούνιος – Νοέμβριος 2015

Χρηματοδοτικές ανάγκες της Ελλάδος για το 2015							Σύνολο Ιούνιος – Νοέμβρι ος 2015
	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος	Σεπτέμβριος	Οκτώβριος	Νοέμβριος	
A. Χρηματοδοτικές ανάγκες	2,3	3,3	3,8	1,0	4,1	0,7	15,3
εκ των οποίων χρεολύσια και ωρίμανση χρέους	2,1	4,1	3,2	1,5	3,4	0,0	14,3
Πρωτογενές ταμειακό ισοζύγιο μετρητών ('-' πλεόνασμα)	-0,1	-2,2	-0,2	-0,8	-0,5	-0,8	-4,6
Εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων οφειλών	0,0	0,5	0,2	0,2	0,9	1,1	2,9
B. Χρηματοδοτικοί πόροι	2,3	3,3	3,8	1,0	4,1	0,7	15,3
Ιδιωτικοποιήσεις	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Κέρδη από SMP και ANFA	1,8	0,3	0,0	0,0	1,5	0,0	3,5
ΕΤΧΣ	0,0	4,0	4,7	0,0	0,0	0,0	8,7
ΔΝΤ	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0	0,0
Αγορά Εντόκων Γραμματίων του Δημοσίου από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0
Γενικοί κυβερνητικοί πόροι	0,5	-1,0	-0,5	1,0	-0,8	-1,3	-2,0
Γ. Χρηματοδοτικό κενό	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Στοιχεία υπόμνησης							
Συνολικό Κρατικό Ταμειακό Απόθεμα	0,6	1,6	2,1	1,0	1,9	3,2	
Απόθεμα ΤΧΣ	10,9	8,7	4,0	4,0	7,0	7,0	

Σημείωση: το ποσό της εκταμίευσης του ΔΝΤ θα αποφασιστεί από το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΔΝΤ. Θα υπόκειται στην εφαρμογή όλων των προαπαιτούμενων,

συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις για χρηματοδότηση με δωδεκάμηνο χρονικό ορίζοντα, τη βιωσιμότητα του χρέους με υψηλή πιθανότητα και γενικές διαβεβαιώσεις για την περίοδο πέραν των 12 μηνών, μέχρι η Ελλάδα να ανακτήσει πλήρη πρόσβαση στις αγορές, υπό όρους συμβατούς με τη βιωσιμότητα του χρέους. Η αγορά Εντόκων Γραμματίων του Ελ. Δημοσίου (ΕΓΕΔ) από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης είναι μια τεχνική υπόθεση η οποία υπονοεί ότι οι κυβερνητικοί φορείς θα μειώσουν την κατοχή ΕΓΕΔ στον ιστορικό τους μέσο όρο.

25 Ιουνίου 2015

Προκαταρκτική Ανάλυση Βιωσιμότητας του Χρέους για την Ελλάδα

Το παρόν σημείωμα, το οποίο έχει εκπονηθεί από το προσωπικό των Ευρωπαϊκών θεσμών, συνοψίζει τις απόψεις τους, καθώς και εκείνες του προσωπικού του ΔΝΤ. Παρουσιάζει μια προκαταρκτική ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους για την Ελλάδα, υποθέτοντας ότι θα υπάρξει ένα Staff Level Agreement και μια επέκταση του τρέχοντος προγράμματος οικονομικής βοήθειας του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (EFSF) για πέντε μήνες. Κατά την περίοδο αυτή θα υπάρξει παροχή οικονομικής βοήθειας με τη μορφή εκταμίευσης από το EFSF (συμπεριλαμβανόμενης και της ανακατεύθυνσης του αποθέματος του ΤΧΣ), μεταφορά κερδών του προγράμματος SMP και εκταμίευση από το ΔΝΤ. Πρώτα ανατρέχει στις παραμέτρους της συμφωνίας του Eurogroup του 2012, μετά εξετάζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις σχετικά με το επίπεδο του χρέους/ΑΕΠ, με ορίζοντα το 2020 και το 2022, με βάση διαφορετικά σενάρια, και μετά, συμπληρωματικά, εξετάζει τις ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες, ώστε να αξιολογήσει τη βιωσιμότητα του χρέους υπό το πρίσμα των ιδιοτεροτήτων της δομής του Ελληνικού χρέους. Μια λεπτομερέστερη Ανάλυση Βιωσιμότητας Χρέους (DSA) θα παρουσιαστεί κατά την πλήρη ολοκλήρωση της αξιολόγησης.

1. Το πλαίσιο του Eurogroup του 2012 για το χρέος

Το Eurogroup του 2012 συμφώνησε σε μια σειρά μέτρων προκειμένου να διασφαλίσει ότι η Ελλάδα θα μπορέσει να φτάσει σε ένα λόγο χρέους προς ΑΕΠ της τάξεως του 124% το 2020, και το 2022 σε ένα λόγο χρέους προς ΑΕΠ αρκετά χαμηλότερη από 110%. Συμφώνησε επίσης να εξετάσει και περαιτέρω μέτρα, αν κριθεί αναγκαίο, ώστε να επιτευχθεί μια αξιόπιστη και βιώσιμη μείωση του λόγου χρέους – ΑΕΠ, όταν η Ελλάδα πετύχει ένα ετήσιο πρωτογενές πλεόνασμα, όπως προβλέπεται στο τρέχον μνημόνιο, υπό την προϋπόθεση ότι θα εφαρμοστούν πλήρως όλοι οι όροι που περιέχονται στο πρόγραμμα. Το Eurogroup της 20^{ης} Φεβρουαρίου 2015 επιβεβαίωσε τη δέσμευση σε αυτό το πλαίσιο.

Η Ελλάδα έχει ήδη επωφεληθεί από μια σειρά μέτρων για τη μείωση του χρέους. Οι όροι σχετικά με το Greek Loan Facility έχουν αναθεωρηθεί τρεις φορές (επέκταση της περιόδου χάριτος και των ωριμάνσεων, μείωση των επιτοκίων). Οι όροι του EFSF τροποποιήθηκαν το 2012 (επέκταση ωριμάνσεων, κατάργηση χρεώσεων και αναβολή πληρωμών τόκων). Επιπλέον, το Eurogroup δεσμεύτηκε να μεταφέρει τα κέρδη των προγραμμάτων SMP και ANFA. Συνολικά, τα μέτρα αυτά ήδη συνεπάγονται μια άμεση μείωση των χρηματοδοτικών αναγκών κατά τη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας και ισοδυναμούν με μια οικονομική ανακούφιση του χρέους, σε

όρους καθαρής παρούσας αξίας, από την σκοπιά των αγορών. Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι οι πληρωμές τόκων της Ελλάδος είναι συγκρίσιμες με εκείνες των λιγότερο χρεωμένων χωρών (Ιταλία, Πορτογαλία για παράδειγμα). Τέλος, το PSI οδήγησε σε μείωση του δημόσιου χρέους κατά περίπου 100 δις Ευρώ το Μάρτιο του 2012 (52% του ΑΕΠ του 2012).

2. Τρέχουσα κατάσταση σχετικά με την Ανάλυση Βιωσιμότητας Χρέους

Είναι ξεκάθαρο ότι η ανεπαρκής εφαρμογή της πολιτικής και οι αβεβαιότητες των τελευταίων μηνών έχουν καταστήσει την επίτευξη των στόχων του 2012 ανέφικτη σε κάθε περίπτωση. Οι βασικοί παράγοντες που οδήγησαν στην επιδείνωση της Ανάλυσης Βιωσιμότητας Χρέους είναι η μείωση της οικονομικής ανάπτυξης, η αναθεωρημένη πορεία του πρωτογενούς ισοζυγίου, τα χαμηλότερα έσοδα από τις ιδιωτικοποιήσεις και πιθανές επιπρόσθετες οικονομικές ανάγκες του τραπεζικού τομέα.

3. Η Ανάλυση Βιωσιμότητας Χρέους (DSA) υπό το πρίσμα διαφορετικών σεναρίων

Στην παρούσα προκαταρκτική Ανάλυση Βιωσιμότητας Χρέους (DSA) παρουσιάζονται τρία σενάρια. Το πρώτο υποθέτει πλήρη εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων του προγράμματος και τις αντίστοιχες συνέπειες στην ανάπτυξη. Το δεύτερο υποθέτει μερική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανόμενων και των ιδιωτικοποιήσεων, οδηγώντας σε 0,5% χαμηλότερη ανάπτυξη και σε ένα υψηλότερο επιτόκιο κινδύνου (0,6%). Το τρίτο σενάριο αποτελεί το σενάριο βάσης του ΔΝΤ. Πραγματοποιούνται περαιτέρω εργασίες προκειμένου να συγκλίνουν τα σενάρια. Σύμφωνα με όλα τα σενάρια, το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι σε πτωτική πορεία, αλλά παραμένει σημαντικά πάνω από τους στόχους του Eurogroup του Νοεμβρίου του 2012, οι οποίοι περιγράφονται ως «πολύ κάτω από το 110% μέχρι το 2022».

			2015	2020	2022	2030
Παραδοχές*	<u>Χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ (%)</u>	Σενάριο Α	172,8	137,5	124,0	85,0
		Σενάριο Β	174,3	146,5	135,0	100,9
		Σενάριο Γ	176,7	149,9	142,2	118,0
	Πρωτογενές πλεόνασμα (% ΑΕΠ)	Σενάριο Α	1,0	3,5	3,5	3,5
		Σενάριο Β	1,0	3,5	3,5	3,5
		Σενάριο Γ	1,0	3,5	3,5	3,5
	Έσοδα από ιδιωτικοποιήσεις (€ δις.), Συγκεντρωτικά	Σενάριο Α	1,4	15,2	22,0	26,8
		Σενάριο Β	0,4	9,2	16,0	20,8
		Σενάριο Γ	0,5	3,0	4,0	4,0

Ονομαστική αύξηση ΑΕΠ	Σενάριο Α	- 0,6	4,1	4,1	4,0
	Σενάριο Β	- 1,2	3,5	3,5	3,5
	Σενάριο Γ	- 1,2	3,7	3,7	3,5
Επιτόκιο αναχρηματοδότησης (%)	Σενάριο Α	1,4	5,1	4,9	4,1
	Σενάριο Β	1,4	5,4	5,2	4,7
	Σενάριο Γ	1,4	6,3	6,3	6,3

Σημείωση: όλα τα σενάρια υποθέτουν ένα νέο τριετές πρόγραμμα με ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης. Το ποσοστό του χρέους θα είναι υψηλότερο εάν απαιτηθεί πρόσθετη ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών.

4. Ο Ρόλος των Χρηματοδοτικών Αναγκών

Η εστίαση στο επίπεδο του χρέους προς ΑΕΠ δεν επιτρέπει να αποτυπωθεί η διάρθρωση του χρέους και, αυτή καθαυτή, δεν απεικονίζει πλήρως τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την ευρωπαϊκή οικονομική ενίσχυση, ώστε να καταστεί βιώσιμο το ελληνικό χρέος. Αυτή η πτυχή μπορεί να αντιμετωπιστεί καλύτερα από τις ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες της χώρας, οι οποίες αποτυπώνουν τη δομή των πληρωμών της σε βάθος χρόνου. Χαμηλότερες ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες συνεπάγονται καλύτερη πρόσβαση στις αγορές και λιγότερο κίνδυνο για την οικονομική σταθερότητα.

Η μέθοδος υπολογισμού των ακαθάριστων χρηματοδοτικών αναγκών δέχεται ότι υπάρχει ζήτημα βιωσιμότητας, σύμφωνα με τα δύο πρώτα σενάρια. Οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες παραμένουν πολύ κάτω από το όριο του 15%, ένα όριο το οποίο αναφέρεται στις οδηγίες του ΔΝΤ σχετικά με αυτό το κριτήριο. Σύμφωνα με το σενάριο Γ, σημαντική αναμόρφωση του ύψους του χρέους και ευνοϊκοί όροι δανεισμού θα βελτίωναν τη βιωσιμότητα. Η αναμόρφωση των ροών των πληρωμών δεν συνεπάγεται ονομαστικό κούρεμα ή δημοσιονομικά κόστη για τους πιστωτές. Αυτό επίσης θα οδηγούσε σε πρόσθετα κέρδη Καθαρής Παρούσας Αξίας (NPV) για την Ελλάδα και μακροπρόθεσμα θα ενίσχυε τη βιωσιμότητα του Ελληνικού δημόσιου χρέους.

Ακριβής μετάφραση του Αγγλικού πρωτότυπου εγγράφου.

Αθήνα, 29/06/2015

Ο μεταφραστής, Στέφανος Τέφος